

ПРАЦЯ

ОДИНОКА УКРАЇНЬКА ЧАСОПИСЬ У БРАЗИЛІЇ

Виходить кожного четверга о 8-ій год. рано.

ВИДАЄ: ВИДАВНИЧА СПІЛКА.

„ПРАЦЯ“

Український просвітно-економічний тижневик у Бразилії.

ПЕРЕДПЛАТА У БРАЗИЛІЇ:

Річно 8\$ піврічно 5\$
Для Галичини 72 кор.
Для України 36 руб.
Для п. Америки 2.50 дол.
Для Канади 2.50 дол.
Для Аргентини 6 пез.

„FRACIA“

Jornal semanal para os Ukrainos no Brazil.

Publica-se em Prudentopolis às Quintas Feiras.

Дрібні оголошення по 100 ре. від стиха. Більші по 200 ре. За всякі оголошення платиться з гори.

FRACIA

Prudentopolis —:— Parana

Ми Українці до своєї
В нас є сила Козаків!

Не розлучать нас ні море,
Ні межі чужих країв. Гимн ам. Укр.

Що чекає Галицьку Україну коли не вирвесь з кіхтів ляцьких?

Гірко нашим браттям під ляцьким панованням! Так гірко, що коли читаєш листи людей, що описують щиро життя Українців під ляцьким панованням, то страх бере. Мимохіть заходить питання чи ті Ляхи в Бога вірять, чи они суть люди, та в котрім віку они живуть?

Гірко жити, але всеж таки те горя переносять наші брати в надії, що прийде час, що се скінчиться.

А що то буде, коли Ляшня брехнею, ложею поставить на своїм, значить возьме Галицьку Україну під своє пановане?

На се питання відповідає нам п. Др. М. Лозинський в своїй одній книжці.

* * *

Відповідь на се питання впливає з історичного відношення Польщі до Галичини.

Від початків історії Польща змагала до опанування Галичини. А що якийсь край можна опанувати тільки тоді, коли знищиться в нім елементи, які є носителями

ходили способи продовжати супроти українського народу Галичини ту політику винищування, яку вела польська держава; коли сучасна Польща занявши Галичину з припоручення Найвищої Ради, всупереч всім поняттям міжнародного права брутално топче права українського народу і всіми способами, якими розпоряджує державна власть винищує його, — то можна собі уявити, як виглядав би режим винищування українського народу в Галичині, коли-б вона опинилася в якій небудь формі під Польщею.

Політика давньої Польщі супроти Галичини, політика Поляків супроти українського народу в Галичині під Австрією та вкінці передовсім теперішній польський окупаційний режим в Галичині ясно вказують способи, якими Польща, діставши Галичину старалася би досягнути свою ціль; винищення українського населення і спольщення свого історичного українського краю.

Така доля жде Галичину на випадок прилучення її до Польщі, незалежно від форми, в якій се наступило би, і від прав, які Польща була би примушена державами антанти запоручити українському народові.

Коли Поляки під Австрією знаходили способи проломлювати ос-

апелі законного українського правительства Галичини до держав антанти не змогли ані на дрібку змякшити страшного польського окупаційного режиму.

А коли-б Галичина була віддана Польщі, голос винищуваного українського народу навіть не дійшов би до цивілізованого світа. Польща здавила би його у своїх границях тюрмою і шибеницею.

При сім треба взяти на увагу також соціальні і економічні відносини, які тоді запанували би в Галичині. Зв'язана з такою фінансово зруйнованою державою, як Польща, позбавлена всякої опіки а навпаки визискувана Польщею руйнованою національною боротьбою — Галичина стала би краєм найстрашнішої нужди населення і вульканом грізних соціальних рухів, одним словом, національним і соціальним Балканом в середині Європи.

Очевидно, що з приналежністю до Польщі український нарід Галичини ніколи не погодився би і боронився би перед винищенням усіми способами.

Тепер український нарід терпеливо зносить польський окупаційний режим, сподіваючися що наслідком акції легального українського представництва Галичини перед державами антанти, Гали-

ропи далеко ще перішений. Швидше чи пізніше 40-мільоновий український нарід стане поважною політичною силою. До сеї політичної сили апелюватимуть галицькі Українці, винищувані Польщею. Що се значить сього вчить історія національних рухів на Балкані, в Австро-Угорщині і в Росії.

Польща, анектуючи українські, білоруські і литовські землі готувить не тільки собі долю Австро-Угорщини, але також Європі нову світову війну.

А яка в них віра?

Польща, на всіх українських землях, котрі не правно загарбала страшно винищує українське населення. Кольонізує українські землі своїми жовнірами, різунами, інвалідами; закладає лиш свої школи, перепинює, а радше нищить всякий рух в українських товариствах, а навіть відбирає Українцям їх власні церкви.

Передовсім много церков забрала в Холмщині, Волині, Підляшю. І так в селі Посадові Томашівського повіту: в парохії Чернавчиці в Берестейським повіті, в селі Загорові Володимирського повіту забрала церков і старинний монастир. Така то доля постигла православні церкви, що Польща нахабною

Відповідь на се питання впливає з історичного відношення Польщі до Галичини.

Від початків історії Польща змагала до опанування Галичини. А що якийсь край можна опанувати тільки тоді, коли знищиться в ній елементи, які є носителями ідеї його державної незалежності то Польща завоювавши Галичину старалася всіми способами винищити в ній ті українські елементи які були носителями української державної думки.

В теперішніх демократичних часах носителями державної думки являються народні маси, отже ціла нація.

Тому, коли-б Галичина остала під Польщею чи на основі мандату, чи на основі прилучення її до Польщі, — Польща буде старатися винищити в ній все українське населення.

Коли Поляки під Австрією на

Така доля жде Галичину на випадок прилучення її до Польщі, незалежно від форми, в якій се наступило би, і від прав, які Польща була би примушена державами антанти заборучити українському народові.

Коли Поляки під Австрією знаходили способи проломлювати основні закони австрійської конституції в користь свого панування над українським народом; коли Польща, як військовий окупант Галичини, не мають в ній правної влади, уживає вище описаних способів для винищення українського населення; — то що перешкодило би їй винищувати українське населення тоді, коли Галичина була би їй правно віддана! Всі заборучки були би безвартним «листом паперу», який Польща безцеремонно і брутално передерла би.

Тепер, коли Галичина не є частю Польщі, ніякий протест і

боронився би перед винищенням усіми способами.

Тепер український нарід терпеливо зносить польський окупаційний режим, сподіваючися що наслідком акції легального українського представництва Галичини перед державами антанти, Галичина швидко відзискає свободу і незалежність.

Та коли-б ся надія завела і Галичина дісталася би під Польщу український нарід не стерпить над собою польського ярма.

Коли польський гнет над українським народом під Австрією довів до того, що від української кулі згинув намісник Галичини граф Андрій Потоцький (1908) то можна собі уявити, до яких актів самооборони буде доведений український нарід під безпосереднім гнетом польської держави.

При тім треба мати на увазі що політичний уклад Східної Ев-

раїнціям їх власні церкви. Передовсім много церков забрала в Холмщині, Волині, Підляшшу. І так в селі Посадові Томашівського повіту: в парохії Чернавчиці в Берестейським повіті, в селі Загорові Володимирського повіту забрала церков і старинний монастир. Така то доля постигла православні церкви, що Польща нахабностю своєю бере в свої руки. Хтось би думав, що Ляшня так ревнує за католицизм, а тут єї о що инше ходить, бо із українськими католицькими не инакше обходиться?

В Варшаві з давних давен при Медовій вулиці існує невеличка греко-католицька церков уфундована на вічні часи для ОО. Василян. Тай она стала солю в очах ляцьких. Як може бути українська церков, українські монахи на „земі польськей“ і то у „славнім“ ляцькім місті. Сю церков від брав від ОО. Василян звісно „побожни“ арцибіскуп Теодорович Вірменин славний

В. Злотополец.

Син України.

ІСТОРИЧНА ПОВІСТЬ В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ

(Дальше).

А коли переїхали рив, наказав Микола джурі вернутися до Січи й звести міст. Замкнувши ворота, Чинкадавін виліз по драбині й приєднався до Миколи.

— «Це бачиш друже, щоб ворог, поки ми будемо в поході, не опанував Матері Січи», пояснив коротко джурі наш козарлюга.

— «А тепер розкажу тобі, що саме маємо робити! Обійдемо ось цю гору й лісом та кущами дістанемось аж до берега. Підсунемось як найближче до рога. Найголовніше — це підходити так обережно, щоб і сам чорт нас не звітрив а тоді, саме як людиди зберуться до бенкету, кинемось на них і виратуємо небезпечних бранців».

Серед такої розмови підійшли наші козаки аж до берега і зупинилися. Микола почав оглядати околицю та нічого не міг добачити бо беріг підносився трохи в гору, спадючи потім лагідно аж до морських хвиль. Тому не гаючи часу звелів Микола своему джурі, щоб він як найбережнійше підняв до сусіднього де-

рева і звідти подивився чи не видно дикунів. За хвилину привіс Чинкадавін звістку, що недалеко них засіли круг огнища вороги й гризуть спечені ноги одного з бранців, а що другий бранець лежить звязаний біля багаття; здається він не тутешній, але якийсь чужинець бо одяга в нього инша й біла шкура.

Кров ударила Миколі до голови, як почув про бідолаху-Європейця. Мимохіть етиснув кулаки, підліз сам під дерево й побачив тепера все на власні очі: шістьдесять три дикуни розсілися круг огнища а недалеко лежав звязаний бранець; убрання та инше впевнили Миколу, що це його земляк — Євронеець.

Побачивши небораку, Микола затремтів із люті. — «Стривайте звірюки!» скреготів він зубами. «Головою накладу а визволю бідолаху!»

Вернувши, Микола наставив гирло гармати так, що куля мусіла пролетіти високо над головами дикунів, бо хотів спочатку лише їх налякати й без проливу крові визволити земляка. Потім поклав коло себе два мушкети третього взяв у руку, ухопив другою рукою запалений гніт і приклав до запалу.

— «Бам-буум!» ... гуркнула гармата. Перелякані дикуни всі до одного припали ницьма до землі наче вбиті, однак за кілька хвилин повідводили голови, а побачивши, що ніякого ворога немає, зір-

валися з землі. Потім де-які почали втікати на човни, а другі — сміливці, вхопили за зброю. Але постоявши ще хвилин кілька, людиди знову почали сядовитися наоколо вогнища, утікачі повертали з човнів і знову завели свої чудернацькі танці, вимахуючи зброєю, кістками та руками.

А тим часом два дикуни кинулися до звязаного бранця, щоб пошматувати його як попереднього. Тоді з розказу Миколи обидва наші козаки стрільнули одночасно. На правому крилі впало три, на лівому п'ять. Дикуни зірвалися з страшеним лементом та зойкотом, але частина їх почала скучуватися та готуватися до бою. Тоді наш козарлюга вхопив другого мушкета, моргнув на Чинкадавіна й вони стрільнули у друге. Цим разом упало два. Кілька поранилих бігало, лементуючи мов несамовиті.

— «Вперед! Во славу Богу!» гукнув Микола взявши третього мушкета і вискокочивши з кущів, кинувся на дикунів. З страшеним галасом почали людиди втікати до моря. Миттю добіг Микола до бідолашного бранця, щоб увільнити його від мотуззя, та побачив зненацька, що кілька дикунів збірається таки в гурток щоб стати до бою. Показавши їх тоді Чинкадавінови, Микола мерщій порозтинав шаблею мотуззя.

Визволений бранець підвівся і на за-

питання Миколи, хто він, із сльозами в очах шепнув: «Christianus sum — Espanus*» і повалився знову на землю.

Одначе полоненому вернули незабаром давні сили. Він підвівся і сказав Миколі що хоче помститися на своїх катах. «Гаразд!» одповів Микола і дав Еспанцеві мушкета та пістолю. Як тільки вхопив Еспанець зброю, кинувся мов тур на дикунів. Не дармував і наш козарлюга! врубався у саму середину ворогів, що зважились стати до бою а Чинкадавін, набивши за цей час мушкети частував лододідів оловом.

Після недовгого бою дикуни кинулися в рости, прямуючи до човнів. За ними бігли навздогін Еспанець та Чинкадавін які небаром вернули й донесли своєму отаманові, що на острові немає вже ні одного живого дикуна.

Тепер оглянув Микола з своїми товаришами побоевище: думав, що може є поранені, яким треба дати помочи. Але дикуни забрали поранилих із собою лишивши тільки трупи: їх було двайцят і три.

Отже дорого заплатили людиди за кривавий бенкет та знущання над безпомічними на землі української колонії!

*) Це значить у перекладі з латинської мови — „я християнин Еспанець“

ворог українства, відомий проводир вшехпольської політики.

А в Галичині нелучше дієсь. Ті Ляхи ніби католики, всюда однаков.

Знаючи, яку важну роль грає в сім обрядови приналежність давних громадян, та що греко-католицький обряд є синонімом приналежності до української нації, а навпаки — покинєння сего обряду та перехід до латинства є майже з правила однозначний з національним відступництвом воююча. Польща завзялася на греко-католицьку церкву переслідваням, гнетом, насильством, а то й підступним перетяганєм до латинства старається завдати удар Українцям. Тепер, коли Польща завдяки хвилевій окупації нашої землі знаходиться поза контролею всякого права і справедливости — її судорожні змагання до масового перетягання Українців на латинський обряд збільшилися в сотеро. Доказом на се служить видана на днях відозва вшехпольського „Звйонзку Організацій Народових Всх. Малопольські“, яку під датою 11. червня с. р. ч. 750 ся організація видала до всіх латинських парохіяльних урядів у Східній Галичині, та в котрій є подані точні інструкції польським ксьондзам як безправно і насильно красти українські душі. Поручається у відозві Українців і Українки, головнo з т. зв. мішаних подруж силою записувати до латинських метрикальних книг, дітей з таких подруж хрестити по костелах, а опірних карати грошевими оплатами, погрозами і арештом. Вся польська адміністрація має цілою своєю силою підпирати сю польську акцію. З того виходить, що на церковному полі нашому народови у Сх. Галичині прийдеється пережити нову філію польських безправств.

Як виникла світова війна.

У французькій соціалістичній часописи „Гюманіте“ тепер друкуєть

заявляли, що війни можна уникнути. Обидва вони переказали російському та французькому урядові, що австрійський уряд згоджується безпосередно порозумітися з Сербією про полагожденне конфлікту. Що відповів на се російський міністер закордонних справ Сазонов — сього Дюнуа не знає, але він знає, що: 1. царський уряд не спинив мобілізації а ще прискорив її й 2. що Франція хоч і знала про сю пропозицію австрійського уряду, нічого не зробила, щоб спинити мобілізацію в Росії.

Далі Дюнуа оповідає:

„31. липня між 11. та 12 год. вночі, австрійський амбасадор Чешен прийшов до французького міністерства закордонних справ. Його прийняв Бертело, бо міністра Вівіані не було в дома. Чешен знов заявив, що Австрія хоче уникнути війни й згоджується безпосередно порозумітися з Сербією або з тою державою, яку Сербія вибере своїм посередником. На се Бертело сказав: „Тепер вже пізно, бо справа задалеко зайшла“. Аж на другий ранок Вівіані повідомив про австрійську пропозицію всіх французьких амбасадорів закордоном тільки не сербського... Чому, одначе Бертело гадав 31. липня о 11. год. вечор, що вже запізно? Бо він знав, що в Росії вже від 48 годин провадиться мобілізація, а не хотів її спиняти“.

„Ми не можемо сказати, — кінчає Дюнуа, — що Пуанкаре й Вівіані хотіли війни, але ми можемо сказати, що вони, хоч і могли, нічого не зробили, щоб уникнути вибуху війни. Се ми кажемо, не перестанемо казати й доти будемо голосно казати, поки світ нас не почує“.

ВСЯЧИНА.

Нові признаки.

Як доносить „Курер Львовскі“, Поляки зовсім не вижидаючи вирішення задалегідь приготувляться

„Похід голоду“!

УПС. повідомляє: „Ревалер Бото“ в числі 155 приносить такі вістки з совітської Росії.

„В Росії поширяється щораз більше голод. Там про нічого більше не говориться, як тільки про те, що „голод машерує“. В пресі на зборах й по домах йде бесіда тільки про небезпеку голоду. Останні вістки з околиць обнятих голодом й пошестями пригнобляючі. З кождим днем ростуть ціни поживи; за фунт хліба кажуть в деяких околицях платити 13.000 рублів. В приволських губерніях померло вже тисячі людей від голоду. При секції трупів найдено в кішках зелену траву. З сіл приходять звістки про часті самовбійства. Запаси хліба спрятують старанно, бо ніхто не відважиться показати що має ще кусень хліба з тої простої причини, що крадіж і рабунок стали звичайною річю.

Масова мандрівка, дальше триває. Селяне покидають свої хати й ідуть фірами в світ за очі. Деякі ідуть до Туркестану й краю Кіргізів — „до цісаря Індії“ як це вияснюють селяни; інші ідуть до центральної Росії, бо думають, що все збіже знаходиться в центрі. В останнім часі були випадки, що з Царатова їзджено до Москви по хліб. По дорозі приходять між втікачами й місцевим населенням до кривавих сутечок, бо місцеве населення не хоче перепускати втікачів через свою область.

Америка а большевики

УПС. повідомляє зі Львова: Довідуємося що совітський уряд звернувся до перебуваючого в Москві американського сенатора Франса з просьбою о поміч для загибаючого російського народу, заявляючи, що годиться на це, щоби американські органи помочі мали повну незайманість на цілому просторі Росії. Американське правительство заявило в засаді свою готовість дати як найширшу поміч, одначе

вицькі газети друкується на чайних бандеролях. в ч. 24. травня впевнює що як в Одещині, так і в сусідних землях повстання зменшуються; за виімком одної Київщини, де ще боротьби з повстанцями не покінчено. На зменшення повстань вплинула головнo проголошена амнестія.

Тасама газета подає, що в домі священика с. Андріївки Бородинського району відкрито штаб отамана Мордалевича. Заарештовано священика, його дочку і місцевого дяка — значкового (адютанта) Мордалевича.

В районі стації Уманської (біля Краснодару, Кубанщина) остаточно розбито групи повстанців, яка працювала там довший час.

Одеські „Вісти“ з дня 24. травня друкують наказ начальника большевицької міліції одеського району, в котрім між иншим читаємо: „Одинокую перепону совітського будівництва на Україні, являються і досі українські повстання. Всюди вороги народу (?) повстанці, нарушають спокійну працю. Робітничо-селянська міліція понесла в боротьбі з повстанцями багато жертв. Боротьба ще не скінчена, повстання не викорінені.

Для успішної боротьби, з повстанцями наказується в першу чергу почислити саму міліцію і формувати на зразок військових частин.

На боротьбу з повстанцями.

В середині червня до Київа прибули Раковський і Фрунзе. На зборах відповідальних робітників вони заявили, що нема спроможности боротися з повстанцями, а особливо тому що вони деморалізують совітську армію. За останній тиждень, сказав Фрунзе, на Україні на бік повстанців перейшло 30 тисяч-червоноармейців, тому більше ні одного відділу на боротьбу з повстанцями не дадуть. Місцеві власти повинні самі давати собі

Як виникла світова війна.

У французькій соціалістичній часописи „Гюманіте“ тепер друкується надзвичайно інтересні статті професора А. Дюнуа про те як і з чієї вини виникла світова війна. Дюнуа рішучо запевняє, що коли б Франція того не хотіла-б — війни могло-б і не бути.

Дюнуа оповідає на підставі офіційних дипломатичних документів і посилаючись на живих свідків що швейцарський посол у Парижі Ларді, а також інші дипломати старалися ще в останню хвилину залобігти катастрофі, та з цього нічого не вийшло. Ларді був у французьким міністерстві закордонних справ 1-го серпня 1914 р., а за день перед тим австрійські послы в Петербурзі й Парижі офіційно

Нові признаки.

Як доносить „Курер Львовскі“, Поляки зовсім не вижидуючи вирішення заздальгидь приготувляться. Після донесення сеї газети дня 18. червня урядники львівської торговельної палати вивезли 14 бочок золота і срібла, разом вартости около 316 мільонів польських марок. Золото вивезено до Варшави і зложено в краєвій позичковій касі. Подібне вивоженне гроша зі Сх. Галичини мало трафлятися кілька разів ще передтим.

Газета не подає пояснення таких кроків зі сторони польських окупантів Східної Галичини. Чи робиться тому, що в Східній Галичині приготувляються до нової сподіваної боротьби, чи може се щурі перші тікають, бо корабель має топитися?

що годиться на це, щоби американські органи помочи мали повну незайманість на цілому просторі Росії. Американське правительство заявило в засаді свою готовість дати як найширшу поміч, одначе домагається, щоби большевики згодилися на вибори до конституанти, щоби російський народ міг свобідно висловити свою волю. Під хвилию в Москві йде завзята боротьба між Леніном, який годиться на американські домагання і лівими комуністами, котрі заявляють, що сповнення американських домагань буде рівнатися капітуляції большевизму. Та мабуть Ленін таки побідить.

Повстання на Великій Україні

Одеський „Більшевик“, котрий подібно як і інші одеські больше-

ні на бік повстанців перейшло 30 тисяч-червоноармейців, тому більше ні одного відділу на боротьбу з повстанцями не дадуть. Місцеві власти повинні самі давати собі ради з повстанцями і купити симпатії людности ціною колосальних уступок, наприклад даючи волю кооперації, потураючи „націоналістичним забаганкам“ Українців то що! Тим часом коло Харкова формується з Башкірів 100 тисяч кінноти, котра потопом перейде повстанські райони і відібе мужикам охоту допомагати повстанцям.

УКРАЇНЦІ! — Збирайте жертви на бідних наших братів у старому краєви! Не минаймо жадних нагод, де ми не зложили хоч найменшої лепти. — Вони нічого не щадили — не щадім же й ми для них!!!

Забезпечення будуччини кольонії.

Край берега колихали хвилі два човни яків в поспіху покинули дикунів. Щоб оглянути човни, чи не здадуться часом, Микола зараз же пішов туди, та як здивувався, побачивши в одному з них звязаного дикуну. »Еге! це теж мабуть бранець«, вирішив Микола й почав розв'язувати мотуззя, яке вілося в тіло полоненого. А полонений не міг уже ні встояти ні слова промовити й лише стогнав, тремтючи на цілому тілі: думав певно бідолаха, що тепера на нього прийшла черга прощатися з світом. Побачивши це, Микола покликав Чінкадавина, щоб той заспокоював бідолашу. Та як тільки Чінкадавін підійшов до човна, таке сталося, що і в Миколі, і в Еспанця полилися з очей сльози: Чінкадавін скрикнув і кинувся полоненому в обійми. Потім почав щось промовляти крізь сльози, цілувати бранцеві руки, сміятися, стрибати, бити себе в груди — Індіанин той був Чінкадавінів батько.

І мабуть до вечора тішився б так наш добрий Чінкадавін, як би не перебив йому Микола. Він підійшов до човна й запитав свого джуру, чи дав він батькові хоч поноісти трохи.

— »Ох, ні пане!« відповів засоромлений джура. »Я ледащо забув про це.« Та ледві це сказавши, зірвався й мов вітер полався до Січи. А за кілька хви-

лин біг він уже назал: в одній руді ніс глек холодної води, в другій бохонець хліба та грудку сира.

Кришталева вода одразу підняла на ноги знеможеного дідуся, бо зі спраги зовсім охляв був бідолаха.

А тепера почав Микола давати поміч Еспанцеві, що ліг також мов омлілий на траву. Він приніс бідоласі хліба й сир та води. Еспанець влячним зором поглянув на свого визволителя, й хотів підвестися, але не зміг. Тоді Микола звелів своєму джурі підвести Еспанця й допомогти йому нахитися воли та де-що з'їсти. Переносити обох недужих до Січи було занадто важко й тому Микола вирішив човном пливати до затоки Порятунку (так назвав він затоку біля Січи на спомин урятування свого джури), звідси було вже недалеко й до твердині. Кремезний Чінкадавін на мечах переніс Еспанця до човна й обережно поклав біля свого батька. На другий човен перетягнув він гармату й поскладав мушкети та зброю дикунів. Потім скочив Чінкадавін у перший човен, а Микола в другий і вони щасливо припливли незабаром до Січи.

Щоб вигідніше перенести обох немічних гостей, зробили наші козаки з гілля ноші. На них перенесли спочатку до печері Чінкадавінового батька, а потім Еспанця й Чінкадавін зараз покладав обох слабих до постелів. Потім Микола дав їм

перед сном випити по шклянці вина, а сам сів біля постелів та й думає: От то-справжній із мене отаман кольонії. Увесь острів у моїх руках, то й оборонити зможу свою ксьлонію, не допускаючи на українську землю чужинців-ворогів, як і зробив оце сьогодні.« Міркуючи отак, покликав наш отаман кольонії Чінкадавіна та й каже:

— »Ну, друже сьогодні в нас подвійно-велике свято. Раз тому, що вирвали з кігтів людодів двох наших ближніх, а по друге тому, що один із них — твій батько, а другий — мій земляк — Европеець. Ось тому мусимо справити бучний бенкет.«

Усе горіло того дня у Чінкадавінових руках і коли гості прокинулись, вечере була готова. Вино, м'яка постіль і сон так підживили недужих, що вони вже зовсім вичуняли. Отож обоє вони встали й сіли разом із господарями за стіл. Тепера тільки почали гості розглядати печерю й не могли отямитись од здивування: батько Чінкадавінів — тому що ніколи не бачив таких розкошів, а Еспанець — тому, що живучи вже півроку серед дикунів, одвик від европейського життя.

За вечерею завели веселу гутірку. Чінкадавін був за перекладача межі Миколою та батьком і Еспанцем, бо цей останній остільки вже вмів по індіанському,

що міг розмовляти з Чінкадавіном його рідною мовою.

Миколу найбільше цікавило, яка доля загнала Еспанця так далеко й тому попрохав його оповісти свої пригоди. Той дуже радо згодився й почав:

— »Сам я зі столиці Еспанії — Мадриту. Увесь час довелось мені служити на кораблі, що провадив змінну торгівлю з Муринами на побережжю Африки. Тут за всякі брязкальця, перстені, коралі й інші дрібязки вимінювали ми золотий пісок, кість та інше. Останніми часами вирішили ми пливати до побережжя південної Африки, та не судилось нам туди дістатися, бо страшний гураган загнав наш корабель аж до побережжя Бразилії. Тут наскочило судно з розгону на підводну скелю й мало що не розбилось об гостре каміння.

— »На наше щастя невеликий пролом у боці був єдиною аварією, яку заподіяла нам хуртовина, та не можна було й думати про дальшу плаву на повному морі. Отже віднині пливли ми узбережжю, але зненацька знову зірвалася буря й розбурхані хвилі відбили нас глухої ночі від берега. Серед страшної темряви загнало наш корабель на якусь скелю недалеко незваної землі. На тривогу дали ми кілька стрілів із гармати, сподіваючись що на острові живуть люди й дадуть нам поміч, та ніхто не з'явився. (Далі буде).

Найновіші вісти.

З певних джерел довідуємось, що Ексц. Митрополит А. Шептицький представив на єпископа українського у Злучених Державах сов. шамбеляна Др. о. Юрика, а на єпископа в Бразилії одного з Чина ОО. Василян. Цю пропозицію у Ватикані прийнято прихильно.

Про будучих єпископів на разі нема що й говорити. Всім відома надзвичайно симпатична, високоосвічена і діяльна особа о. д-ра Юрика. Його заслуги, його патріотична праця довела, що Москалі взяли його в полон, а проклята Ляшня тягала, збиткувалась над ним та держала у тюрмі. Суд одначе доказав гідність особи о. шамбеляна й засоромлена Ляшня мусіла перервати дальші переводи судові.

Що до другого будучого єпископа, вистарчить згадати, що виходить з Чина Василянського. Чин Василянський не першого вже члена дає на це достоїнство. Так, як попередники найточніше виповнили і сьогочасні Преосвящені, що суть з Чина гідно працюють на цім достойнім становищі, так і будучий єпископ в Бразилії вивяжесь на славу Бога, для добра народу без закиду. Ми Українці тішимось та очікуєм цеї радісної хвилини, коли то між собою може в короткім часі побачимо свого опікуна, свого батька, свого добродія.

Св. Отець Венедикт XV. жертвував дня голодуючої дітвори в Альбанії 200 тисяч лір. Цей гріш має розділитись всім, без виїмку на народність або релігію. Нехай безвірки всякого рода покажуть, хто інший дбає про нарід так, як Святійший Отець? Безвірок багатий на слова, а діл жадних не видати.

Франція висилає своє військо на Шлеск. Видко що іще засліплена й сповняє це, чого нещасливий Польщі забагаєся.

В цілих Індіях вибухла страшна

На сім місці промовляє вся наша тутешня 50 тисячна українсько-галицька еміграція, підносячи рішучий протест проти поступку нашої недосвідченої молоді введеної в блуд зрадниками-Юдами, платними польсько-петлюрівськими провокаторами. Одночасно вся наша еміграція засилає горячо-сердечні вискази повного довіря для Особи Президента Д-ра Евгена Петрушевича і для політики його Галицького Уряду.

Дай Боже, щоб вкоротці увінчались щасливими успіхами старанні заходи Д-ра Петрушевича і Г. Уряду, щоб визволилась із ярма польської неволі наша Галицька Республіка. А пятно огидної зради хай паде на наших есфіяльтів-Юдів, їх мов гідкий, зогнилий плід вся наша Україна викине із свого лона. І вони, мов Юди-Каїни, побивані гризою совісти, коритимуться довго яко свідки справедливої кари за свій негідний, підлий вчинок зради.

О. А.

Міністерство війни потвердило плян на новий військовий шпиталь в Куритибі.

В останніх тижнях перебув президент Республіки, Др. Епітасіо Пессоа в С. Павльо. Нарід витав торжественно.

Дописи.

ІТАЙОПОЛІС — лінія КОСТА КАРВАЛЬО.

Хвальна Редакціє! Прошу ласкаво помістити тих кілька слів, що діється на нашій кольонії.

Не велика це кольонія та майже усю її замешкують Українці. Здавалобися, що тут панує спокій, згода та єдність між Українцями однак так воно не є. Як раз бракує нам тут цеї єдності.

Всі хочемо належати до мунісіпіюм Каноїняс і нічого спільного не хочемо мати з нашими відвічними ворогами Ляхами. Бож вони як найгірші варвари нищать наш нарід, наш край до тла та й тут в Бразилії, на свобідній землі хо-

кий 1\$, Діти з Н. Галіції 20\$100. з Рійо Прето 8\$800, з Бара Вермелі 6\$300, з Унії 8\$, з Есперанси 6\$, з Накру 6\$400, з Тігре 4\$100, з Пікірі 8\$400, з Антоніні 3\$600, з Маркондес 18\$500, з Пальміта 4\$100, зі Сетембро 13\$100, з Парани 7\$100, з Бара Боніто 11\$500, з Фазендів 24\$100, Ст. Цікавець 1\$, Н. Н. 1\$, М. Шпалер 1\$, Ст. Прус 2\$, Д. Басістий 1\$, Т. Кричківський 5\$, на крест. у Д. Дерки 4\$100, на вес. у І. Скоробогатого 5\$200, Й. Лужецький 9\$, на вес. у В. Кароліус 6\$200, Марія Солтис 1\$, круж. м. Мандурі 9\$, Дмитро Куйбіда 1\$, при посв. креста на Новембро 5\$500, Н. Н. 1\$.

Разом . . . . . 216\$100
З попередного . . . . . 1.911\$400
Загальна сума . . . . . 2.127\$500

ДІТОЧИЙ СВІТ

Як учив старий учитель у Дубівцях?

(Конець.)

— Ха-ха-ха! Діти дуже сьміються. — Ой, пане вчитель, все усхло би!

— А якби так котрий господар очкував рожу очком з дуба що би... Ха-ха-ха! То люди всі сьміялибся з нього, що шалений!

— Правда. Такого промаху не допустив би ся ні один господар, ні один садівник. Та уважайте діти! Онде є гніздо. Бачимо вилетів старий птах. Се синичка. Так?

— Так! — дивився вчора у гніздо і бачив там чотири молоді воробці.

— Ой йой! — скричали враз усі діти жартують, пане вчитель, то були молоді синички.

Мудрі діти — говорив старий учитель сам до себе, — вони се

Та я люблю птички, розмовляймо ще дещо про них. Чи бачили ви, як в осени птахи відлітають до теплих країв?

— Так, цілою гурмою літають високо в повітря. Бачив я, як шпаки відлітали.

— Чи летіли разом зі шпаками й бузьки, перепелиці, жайворонки й ластівки.

— Ні, ні. Шпаки окремо, бузьки окремо, а окремо перепелиці.

— Правда. Птички часом товаришують із птицями чужого роду але кождий рід держиться зовсім окремо. Вони — всі свої і розумються, бо мають одну мову, мають однакове успосіблене та однакову поживу. Свій до свого: голуб до голубів, воробець до воробців.

* * *

Тепер старий учитель споважнів і задумався. — Діточки милі. Добре ми забавлялися, неправдаж? Та не думайте, що я вас провадив до романцю, молодої сливки, та до гнізда синички тільки для розривки! Ні! Сьогодні ви пізнали велику правду, святу правду. Пригадайте собі, з якого коріння ролода сливка а яку малечу найшли ми у гнізді синиці.

А тепер скажіть, що ви є, коли ви діти родичів Українців?

Діти закликали: — Українці!

— Добре, милі діточки, ще раз мені се скажіть.

Діти кричать: Українці, Українці, Українці!

А якби я був у романець поставив табличку і написав на ній: Тут є васильок, — то чи справді був би се васильок?

— Ні, ні, Романець. усі буде лиш романцем.

— Якби вас хто називав Готен-тотами, чи ви булиб ними?

— Ні, ні! Українець усе є лиш Українцем, нехай називають його кимнебудь.

— Чи перестав бути канарок, канарком, коли заспівав як соловій.

— Ні, ні!

— А якби ви привчилися чужої мови, чи вже пересталиб бути Українцям?

Ніколи! Що Українець, то

Франція висилає своє військо на Шлеск. Видко що іще засліплена й сповняє це, чого нещасливий Польщі забагаєся.

В цілих Індіях вибухла страшна революція.

Ірландія іще торгуєсь з Англією за свою независимість.

Америка і Німеччина заключили мир.

Греки і Турки ведуть дальше завзяту війну.

В Альбанії повстав неспокій.

З Бразилії.

ПРОТЕСТ.

Честь, кому честь — а зрадникам ганьба.

За 30 срібняків продав колись Юда Христа, вибраний ученик Його; за вчинок свій напаятований во віки пятном зрадника-продателя. Між кількома мужами Божими, святими найшовся підлий зрадник.

Подібно у нашій українській народі, що під нинішню хвилю переживає тяжку пробу, найшлись нові народні Юди, зрадники-продатели, що за марний гріш продають Вітчину свою, братів своїх лютому ворогови — Ляхови. Таким став Петлюра, котрого перед тим Україна так любила ним славилась, гордою з нього була; таким став відтак цілий його уряд, віддаючи всю Галичину нашу а з нею і Волинь, Холмщину й Полісся. Такими зрадниками стали писателі наші, перше дорогі сердцю кожного Українця — Яцків та Твердохліб. На кінець за гроші наймитами Польщі стали бувші петлюрівські генерали і полковники і нашу молодь, яка зійшлась на віче у Львові, привели до нерозважного кроку — до атентату на наш від початку нашої визвольної війни існуючий Галицький Уряд, а якого репрезентантом легальним єсть президент Евген Петрушевич. Уряд цей найшов захист у столиці австрійської республіки у Відні.

Всі хочемо належати до мунісіпіюм Каноїняс і нічого спільного не хочемо мати з нашими відвчними ворогами Ляхами. Бож вони як найгірші варвари нищать наш нарід, наш край до тла та й тут в Бразилії, на свобідній землі хотілиби над нами панувати. Майже силою хотять нас прилучити до свого мунісіпія, де-б могли з нас насміватися, наругуватись та нашим вентином — кервавцею збогачуватись. І всі Українці з нашої кольонії знають о тім, проте відпекують ся їх, як від чорта. Але як всюди так і тут знаходиться кілька польських підлизників, котрі о всім, що ми тут говоримо на кольонії, доносять Ляхам на Ітайополіс.

От недавно набрехали перед комісарем на одного з наших хлопців, будьтоби він стріляв на шефа. Але правда все виходить, так і тепер. Показалось, що вони брешуть, бо хлопець навіть і на очи не бачив шефа. Вправді брехня своє в частини зробила, бо була тяганина — але все таки показала невинність хлопця.

Отже підлизники ляцькі схаменіть ся! Будьте людьми чесними — за яких хочете уходити на кольонії; не будьте фарисеями, не підлизуйтесь нашим ворогам, бо вони й так уважають вас як „бидло“, хоч у вічи часто показуються приятелями. Ляхам нема що вірити, бо це віроломна нація. Найсвятійші приречення, если коли дають — соромно і безвстидно ломлять, тримаючись цієї засади: „хочь не горорово, але здорово“.

Коли не схаменетесь і не поправитесь, так поіменно напаятуємо вас у часописі, щоби і другі кольонії знали, які тут хруні і ляцькі підлизники у нас виводяться та щоби вами бридились і плюгавили як зрадників-падлюк і ляцьких підлизників.

Н. Н.

Жертви на українські сироти в Галичині.

Василь Городинський 5\$, на весілю І. Перетятка 7\$, Т. Малец-

до і бачив там чотири молоді воробці.

— Ой йой! — скричали враз усі діти жартуете, пане вчитель, то були молоді синички.

Мудрі діти — говорив старий учитель сам до себе, — вони се знають, але є такі люди, що не знають...

— Ну, коли ви такі мудрі, то скажіть, чи коли вашій мамі притрафилось, що як підложила гусячі яйця, щоби з них виклювалися курята?

— Ха-ха-ха! Щось нині пан учитель лише жартують з нами.

— Пст! тихо! Наслухуйте, що се так співає! Всі кричать: Знаю знаю, се соловій!

— По чім пізнаєте? Не бачу ніде соловія...

— Пане вчитель, се справді соловій, я пізнаю його по співі.

— А так, по співі? Тож воробець є хитрун, хоче вас обманути і співає, наче соловій.

— Ні, ні, пане вчитель, кождий птах співає так, як йому дзьоб виростає і яке має горло та язик. Ворона кракає, кос свище, воробець цвір коче, курка кудкудакає.

— Вважайте, діти. Деякі птиці навчаться чужого співу. Якби ви грали канаркови на свиставці чи сопілці голос соловія, то він привчив би ся співу соловейка. Як гадаєте: був би тоді з канарка соловій?

— Ой то ні. Оставби ся канарком хочби співав, як хотів.

— Чи й тоді був би канарком, якби його люди кликали соловієм?

— І тоді. Канарок, все канарком більш нічим. — А скажіть, чому не можна переробити канарка на соловія?

— Пане вчитель! Се неможливе. Кождий є тим, чим уродився.

— Справді, хлопче. Всі сотворіня вже родяться такі, як їх рід. Соловій вродився зі своїм голосом та своєю гортанкою і співає через те пісню соловіїв. Вона є в його крові, дав йому її сам Господь Сотворитель. Так і канарок. Його вітчизна далеко від нас. А хоч люди завезли його до нас, то він таки не забув свого співу, співає матері і співає тільки свою стару пісоньку...

Українець, нехай називають його кимнебудь.

— Чи перестав бути канарок, канарком, коли заспівав як соловій.

— Ні, ні!

— А якби ви привчилися чужої мови, чи вже пересталиб бути Українцям?

— Ніколи! Що Українець, то Українець!

— Правда, свята правда. Хочби й про себе який шалений говорив що він Готентот, але з українських родичів, то він Українець. З коріня сливи виростає все тільки сливка. А якби ви поїхали й в Сибір, або аж в Америку?

— Все одно, Українець Українцем. Канарок се птичка, привезли його з далека, а остався вірний своєму родови.

— Я дуже радий, милі діти, українські діточки! Сьогодні пізнали правду не дайте ніколи нікому вирвати собі з серця! „Світ Дитини“

КАВА З ФАБРИКИ
S. JOÃO
— de —
ANTONIO CANDIDO CAVALIM
Iraty — C. № 21 — Paraná

Зайдіть, а там дістанете каву найлучшої сорти, без домішок — ароматичного запаху та і тано, як в жаднім іншим склепі.

Велика вигода для тих, що хотять прикрасити своє обійсте, хто хотівби набути насіння з дерева (Cedro) нехай пише еще нині, на понизшу адресу. Це дерево дуже гарне, як в зимі так і в літі тримається зелене.

Це насіння в паперових торбинках, ціна одної торбинки, 1\$, а тузіна 10\$.

Адреса: Nicolau Gadoskyi, Rua 24 de Maio 39, Curityba. Гроші слати разом з замовленнями, бо противно насіння не висилається.

ПОТРЕБА РОБІТНИКІВ до рубання дерева до палива, як і до залізниці і дорментів. Платня: від метра дерева по 1\$500 на місци (у лісі); за дормента по 1\$600 так само на місци. Знаряди робітничі привезти зі собою. Зголошуватись до Петра Новачкого. Nova Galicia — Estado S-ta Catharina.

УКРАЇНЦІ! ПОПИРАЙТЕ СВОЮ ОДИНОКУ УКРАЇНСЬКО КАТОЛИЦЬКУ ЧАСОПИСЬ В БРАЗИЛІЇ!

Кривава книга.

21)

МАТЕРІАЛИ ДО ПОЛЬСЬКОЇ ІНВАЗІЇ НА УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ 1918/1919 РОКУ.

(Дальше.)

64 В ЯКСМАНИЧАХ (повіт Перемішль), польські жандарми шукаючи дня 16. мая 1919 року оружжям, били людей нагайками, а ітак казали кожному із побитих клякати і цілувати нагайки.

Дня 18. листопада 1919 впали около год. 4 тої рано польські легіонери до села і почали стріляти у село кулеметами. Іде що ще спали, на тріск стрілів поривалися і повибігали з хат. Тоді кілько з них стали рапеними, а Матвій Казимір, поцілений в голо у упав мертвий на місці.

В селі зачали полські жовняри рабувати і мордувати. Виволікли з хати двох учеників української гімназії в Перемішли Б. Ф. і Е. Б. і мимо того, що ті упали на коліна і просили їх о дарування життя, кількома вистрілами убили їх. (Свідки Ю. Г., М. Г.) Опісля зачали підпалювати село і так спалили стодолу начальника громади Осипа Плювака, котрого арештували і без переслухання держали 39 ден в тюрмі. Спалили дальше стодолу Паньківича, Коршинської Іер а, Лієна і інших. Стодолу були поні збіжа.

Коли люде молили їх щоб не ппчили їх майна, — вони побсями лю-

дей відганяли, щоб пожежі не гасили. Впав ли до хати Ілька Кошка підпалили лжко на котрім лежало двоє дітей а матір, яка хотіла ратувати діти від смерти тяжко покалічили. Опісля впали польські бандити на попівство, де вистріляли всі свині, зрабували всю худобу, коні корови і дощадно обрабували цілу хатню обстанову пароха о. Йосифа Карановича, рубаючи при тім двері і вікна. Зрабовані річи вивезли на кількох возах а підводи мусіли їм дати селяне з Яксманич.

В кілька день по тім зіхала до села летюча жандармерія шукати за оружжям. Коли селяне заперечили, мовби мали яке оружжя, — польські жандарми загнали всіх до уряду, опісля по одному витягали жанок, дітей і господарів і били дротяними нагайками по спині. Били в цей спосіб, що оден з жовнярів сідав на голову, другий на ноги а двох били до крові. І Л., 65 літньому господарови приложив польський жовнар до лица горючи папіроску, коли він заперечив, що не має оружжя і просив о переведення як найстрогийшої ревізії

65. Про польські жорстокости та рабунки в селі Махнові (повіт Рава Руска), оповідає яочний свідок. —

»Було се 15 грудня 1919 р. яєну місячну ніч. Село Махнів присипане снігом спало серед нічної тишини, коли по півночі трьома відділами впали до села польські легіоністи.

(Далі буде.)

ПОЗІР! — **ПОЗІР!**
УКРАЇНЦІ В ПРУДЕНТОПОЛІ І ОКОЛИЦЯХ

Теодор Савечка

створив робітню ковальську. Може кождий дістати з доброї стали фойси, сокири, серпи поодинокі або й тузінами. Кує вози, направляє ушкоджені й виконує взагалі всякі роботи, входячі в обсяг цього фаху. Робота совісна — ціни приступні.

Кожний Українець повинен се вже раз зрозуміти, щоб лиш своїх ремісників підпирати!

Theodor Savetchka,
Prudentopolis Paraná

Позір! Українці оселі Прудентопільської!

Заким маєте гадку іти в процес, або до суду то вступіть, та порадьтеся п. В. Лопатюка, Всякі записи, розписи, рекремента, щоб они були добрі, мусять бути добре зроблені. Зробити може найлучше, лиш свій чоловік.

Тому ідіть, предложіть своєю українською мовою, а п. Василь Лопатюк залагодить добре, і тай тано.

Др. Мирослав Шеліговский

ЛІКАР І ОПЕРАТОР

CURITYBA

Rua S. Francisco № 25

Бувший асистент клінік європейських.

Лічить після найновійшої системи. Виконує всякі операції хірургічні. Посторонних слабих приймає на ліченє і побут у своїй клініці. Лічить лучами »Roentgeua«. Посідає власну лабораторію до оглядин хемічних і мікроскопових, та всяких інших оглядин крови в слабостях внутренних. Порада устно і лисовно. — Мож розмовитись по українськи.

CONSULTORIO
CIRURGICO — MEDICO

Dr. José Mendes de Araujo

Бувший славний асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить з великим успіхом слабости жіночі і дітей.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жєнщин і дітей.

При ліченю недуг крови уквиваєсь 914 і 606.

В. Кун і Син.

Іпіранга — Гважувіра — Парана

Поручаю мій склеп при фабриці капляшковых, купую всякі продукти краєві, продаж гуртовна і деталічна.

W. Kuhn & Filho,

Guajuvira Paraná

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого сьогодення.

СКЛЕП

НИКИТИ ДОНЯКА

в місті Іраті

є знаний усім, так в Іраті як і з подальших околиць зі свого великого склепу, який отворив еще в р. 1908 у великім мурованім домі враз з приютом для подорожуючих до Прудентополя і звідтам до Іраті. Кожний, хто заїде у його дім, знайде вигідну обслугу, як також зможе набути у склепі усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукти хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

Федір Шнайдер

— в Портон —

подає до відома пп. Кольоністів, що його

ФАБРИКА ОЛІУ

купує насіне лєну і конопель, як також прядиво льняне і конопельне. Одно кільо насіня є лєну платить по 400 рейсів; насіне конопель по 500 рейсів. Прядиво чисте і кільо 1\$300 і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

Dr. José Queiroz Guimarães

Бувший асистент великого шпиталю S-ta Casa da Gamboa, Maternidade e Polyclinica do Rio de Janeiro.

Лічить успішно слабости нервові, недуги жєнщин і дітей.

При ліченю недуг крови уживаєсь 914 і 606.

Ціни приступні. В зазереню візита коштує 5\$, в домі слабого 10\$.

Поза містом платиться від години.

GUARAPUAVA, Praça 7 de Setembro

ПЕРША УКРАЇНСЬКА МАЛЯРСЬКО-АРТИСТИЧНА РОБІТНЯ І ШКОЛА

С. ГОРБАЧА.

Виконуються артистично малярські роботи, як мальованне декорації домів, церков і образів нашого стилю і обряду та взагалі всякого рода роботи малярські.

S. HORWATSH

CURITYBA r Barão do Rio Branco 19 c. p. 187.

усе, що йому потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Купую герву-мате і інші продукта хліборобські.

В разі потреби винаймаєсь власна фіра до Прудентополя і кольній Іраті.

і більше.

Пишіть:

Theodor Schneider

Portão

Paraná

Або через посередництво Григорія Тари — Портон.

УКРАЇНСЬКА ТОРГОВЕЛЬНА СПІЛКА

ОДРЕЦЬКИЙ — КОЗАКЕВИЧ

ІРАТІ — ПАРАНА

ПОРУЧАЄМО усім Українцям в Іраті і подальших околиць товари нашого склепу, який є завжди заосмотрений в ріжнородні фазенди, Seccos e Molhados, залізя, начине кухонне і прочі знаряди рільничі.

СКУПОВУЄМО ГЕРВУ, ВІСК, МІД, і інші продукта кольоніяльні.

Випродаж гуртовна і деталічна.

Для пп. Каросників кукурузи і січки не брак!

ODRECKYI & KOZAKEVYCH

Iraty — Адреса телеграфічна „Kozak“ — Paraná

BEVAM AS CERVEJAS

da

ATLANTICA

CAIXA POSTAL 246.

TELEPHONE 454.

Atlan'ica

Luzitana

Curitibana — Porter

ВЖЕ ПРОБУВАЛИСЬТЕ ПРОДУКТА ПИВОВАРНІ АТЛАНТИКИ Т. А. (ул. Ігвассу — Куритиба)???

ПИВА

ЯСНІ: Атлантика, Люзитяка, Гамбург, Куритибана, Паранаенсе; ТЕМНІ: Мюнхен, Кульмбах, Демократа, Портер.

НАПИТКИ:

Атланта, Більц, Вода Столова, Женжі брє; ГАЗОЗИ: з Цитрини, Абакаші, Мали, Помаранч, Солона подг.

Панове Хлібороби! Купуємо кожду скількість ячменю і платимо найлучші ціни! Роздаємо також насіне ячменю за контрактом і продаємо вибране насіне ячменю.

Сухі дріжджі Атлантики є найлучші і е ономічні.

Одиночний склад нашої пивоварні у Прудентополи в домі п. М. Козловского.

УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП КОСТЯ ОДРЕЦЬКОГО

В АНТОНІЮ РЕБОУСАС — ПАРАНА

Один з найбільших і найстарших склепів у цілім муніципію Іраті

Продаю товари ріжнородні — яких справді хто забажає — ФАЗЕНДА — ЗЕЛІЗО — ЗНАРЯДИ домашні, кухонні і усе, що потрібне до ужитку домашнього і рільничого.

Напитки ріжнородні. Скуповую герву.

На складі КАВА — ЦУКОР — усі споживчі товари. Капелюхи — стрільні артикули — окраси зі золота як брошки, перстені, ланцуски до годинників ітд. Чого Вам треба — купите і будете вдоволені.

Constantino Odreckyi

Antonio Rebouças Paraná

НАЙБІЛЬШИЙ СКЛЕП

ВАСИЛЯ ВОИТОВИЧА

у Прудентополи

Містить усякі найпотрібніші знаряди господарські — рільничі, як також ріжного рода матерій, від найлапших до найдорозших: касеміри, чисто вовняні пали, готові убраня, коци, полотна, хустки, стяжки, капелюхи соломяні нитки до шиття, вишивавя і ручних робіт, зимов' шалі, перфуми, перфумоване мило, скло, начине кухонне, залізо, машини до шиття, порох, пріт, фугети, славна паєта «фаворита», шпурівки, книжки, та прибори шкільні.

Напитки краєві і заграчичні.

На складі завжди: хміль, олій до ф рб, свічки стеаринові, а подостатком мукки найліпших марок, соли меленої, грубої і рефінованої столової, нафта, тютюн, риж, цукор, фарина кукурузяна і мандькова, фасоля, кава палена і зернятами, чай з Індій.

Скуповую на більшу скалю герву і інші пріт кольоніяльні.

Wasilio Woitavycz

Prudentopolis Paraná

Др. Александер Нікольський.

Славний спеціаліст з Європи, теперішний лікар при українськїм шпитали в Прудентополи, поручає всім терплячим Українцям так мущинам, як і жєнщинам свої успішні лікарські услуги.

Dr. ALEXANDRE NIKOLSKYI.

Prudentopolis

Paraná.

Години урядові від 9 рано до 9 вечер; від 3 до 5 години пополудни в українськїм шпитали. (Безплатно для бідних).

CASA „DNISTER“

НАЙБІЛЬШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СКЛЕП В УНІЙОВ ДА ВІКТОРІЯ, КУЧМИ І ДУНЦЯ.

Маємо на складі ріжнородні товари, як: фазенда, армариньо — начине, кухонне, напитки краєві і заграчичні, залізо і всякі продукта споживчі.

Також виконуємо краєцьку роботу після замовлень.

ЦІНИ НАЙПРИСТУПНІЙШІ.

Українці! Попирайте завжди лиш своїх!

CASA „DNISTER“^{oo}
de Kutchma & Dunetz.

Rua Visconde de Nacar — União da Victoria — Paraná.

Печатня оо. Василиян в Прудентополи.